

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 605/2024-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Združenie domových samospráv, o. z.**, Rovniankova 14, Bratislava, zastúpeného Tkáč & Partners, s.r.o., Hrnčiarska 29, Košice, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Svk/60/2022 z 30. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia práv podľa čl. 3 ods. 4 a čl. 9 ods. 2 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (ďalej len „Aarhuský dohovor“), na ochranu životného prostredia podľa čl. 37 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), dobrú správu vecí verejných podľa čl. 41 charty, účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces podľa čl. 47 charty a spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a zákaz diskriminácie podľa čl. 14 dohovoru rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NSS“).

II.

2. Okresný úrad Šaľa podľa § 29 ods. 13 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA“) rozhodol, že zmena administratívnej budovy a skladu spočívajúca v doplnení skladovej kapacity postavenej haly, vytvorenia administratívnych priestorov a rozšírenia parkovísk sa nebude posudzovať podľa zákona EIA. Odvolanie sťažovateľa proti tomuto rozhodnutiu bolo zamietnuté rozhodnutím Okresného úradu Nitra.

3. Proti tomu podal sťažovateľ správnu žalobu, ktorú krajský súd zamietol. Vychádzal z toho, že v namietanom konaní neboli z vyjadrení dotknutých úradov zistené negatívne vplyvy na životné prostredie a tieto skutočnosti neuvádza ani sám sťažovateľ. Preto sú jeho námietky nekonkrétne. Ako nedôvodnú vyhodnotil námietku o tom, že nebolo vyhovené žiadosti sťažovateľa o zaslanie kópie spisu, keďže sťažovateľ do neho mohol nahliadnuť a vyhotoviť si z neho kópie. Zastával názor, že bol splnený § 29 ods. 13 zákona o EIA, keďže podstatou rozhodnutia je to, že navrhovaná činnosť sa neposúdi podľa zákona EIA a investorovi bolo uložené, aby za každé štyri zriadené parkovacie miesta vysadil jednu drevinu. Krajský súd vylúčil, že by došlo k porušeniu Aarhuského dohovoru, keďže údaje o navrhovanej činnosti boli riadne sprístupnené. Rovnako vylúčil, že by sa sťažovateľ procesu rozhodovania nemohol zúčastniť, keďže svoje stanovisko mohol zaslať písomne. Preto nebolo potrebné nariadiť ústne pojednávanie. Námietku o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia o odvolaní považoval za nedôvodnú, keďže okresný úrad reagoval na všetky námietky sťažovateľa.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, ktorú NSS ústavnou sťažnosťou namietaným rozsudkom zamietol. Za nedôvodnú považoval námietku o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu. K námietke sťažovateľa o nevykonaní konzultácií ústnym pojednávaním podľa § 63 zákona o EIA odkázal na svoje skoršie rozhodnutia s tým, že konzultácie neboli potrebné, keďže okresný úrad zabezpečil dostatok podkladov na rozhodnutie. K námietke, že správny súd poukázal na zneužívanie práva sťažovateľom, NSS uviedol, že tieto úvahy pre zamietnutie správnej žaloby neboli rozhodujúce. K nezverejneniu stanovísk dotknutých orgánov uviedol, že táto otázka už bola posúdená v skoršom rozhodnutí a nie je dôvod odchyliť sa od záverov, že tento postup nie je v rozpore so zákonom. To isté uviedol v súvislosti s námietkou nezaslania kópie spisu, keď rovnako odkázal na závery svojho skoršieho rozhodnutia.

III.

5. Namietané porušenie Aarhuského dohovoru sťažovateľ identifikuje v tom, že s ním nebolo zaobchádzané ako so subjektom zainteresovanej verejnosti, keď jeho podania boli správnymi súdmi vyhodnotené ako všeobecné a nezrozumiteľné. Pritom poukazuje na svoju odbornosť. Je toho názoru, že ak jeho podania boli nezrozumiteľné, mali byť odstránené ich nedostatky. V tejto súvislosti zvyrazňuje, že k jeho diskriminácii prispela i nedôvodná kritika správnych súdov o jeho odbornosti a politické vyjadrenia o ekologických združeniach zneužívajúcich právo. Ďalej cituje z rozhodnutí okresných úradov, ktorých odôvodnenia považuje za šablónovité. Sťažovateľ ďalej zastáva názor, že krajský súd nerozhodol na základe jeho žalobného návrhu, ale o tom, čo v žalobe nenamietal. Obdobne podľa neho rozhodoval NSS o kasačnej sťažnosti.

IV.

6. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

7. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené

alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

8. Úlohou správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali rozhodné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (IV. ÚS 127/2012). Rozsudok NSS, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

9. Nedôvodná je námietka sťažovateľa o jeho diskriminácii z dôvodu, že správne súdy o jeho žalobe konali ako o žalobe právnickej osoby, a nie ako o žalobe zainteresovanej verejnosti, a preto nesprávne skúmali porušenie jeho subjektívnych práv, no nie práv zainteresovanej verejnosti. Tak tomu nie je. Krajský súd a následne NSS sa zaoberali správnu žalobou sťažovateľa v rozsahu, v ktorom bolo možné identifikovať jeho námietky. Aj správna žaloba zainteresovanej verejnosti je správou žalobou, a nie je dôvod k nej pristupovať inak ako k akejkoľvek inej správnej žalobe. Podľa § 178 ods. 3 Správneho súdneho poriadku zainteresovaná verejnosť je oprávnená podať správnu žalobu proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy, ak tvrdí, že tým bol porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia. Z podaní sťažovateľa krajský súd a následne NSS vyvodili konkrétne námietky, ktoré podľa sťažovateľa mali viesť k nezákonnosti rozhodnutia okresného úradu. S týmito námietkami sa vysporiadali konkrétnymi odpoveďami, ktorých správnosť sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nenamieta. Predovšetkým však z ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať, v čom mal byť či už rozhodnutím správnych orgánov, alebo správnych súdov porušený verejný záujem v oblasti životného prostredia.

10. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je nekoncentrovaným uplatňovaním neadresných námietok vo vzťahu k rozhodnutiam orgánov verejnej správy a správnych súdov. Sťažovateľ zdôrazňuje, že správne súdy označovali jeho podania za nekonkrétne a nezrozumiteľné, čím mu odopreli prístup k spravodlivosti, keď rozhodovali o otázkach, ktoré nenamietal, a nezaoberali sa tým, čo namietol. K tomu však treba uviesť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti neuvádza tie otázky, ktoré podľa neho zostali správnymi súdmi opomenuté a na ktoré od nich nedostal odpovede tak, aby to viedlo či už k porušeniu verejného záujmu na ochrane životného prostredia, alebo jeho ústavných práv.

11. Čo sa týka námietky sťažovateľa o tom, že nesprávny bol záver správnych súdov o nezrozumiteľnosti jeho podaní a o tom, že v takomto prípade mali správne súdy odstrániť ich nedostatky, treba uviesť, že táto argumentácia súdov smerovala k tomu, aby boli identifikované tie námietky sťažovateľa, ktoré boli zrozumiteľné a ktorých podstatou bol nesúhlas či už s postupom, alebo s právnym posúdením orgánov verejnej správy. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový

a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rozsah reakcie súdu na konkrétne námietky účastníka konania je, čo sa týka šírky odôvodnenia, vždy spätý s otázkou hľadania miery. Spravidla postačuje, ak sú vysporiadané aspoň základné námietky, prípadne možno akceptovať aj odpovede implicitné (uznesenia Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 2774/09, II. ÚS 609/10). Prihliadnuc na prirodzenú racionalitu postupu súdov, ako aj správnych orgánov pri tvorbe rozhodnutí, je takýto postup vhodný najmä u veľmi obsiahlych podaní, čo je aj prípad sťažovateľa. NSS poskytol sťažovateľovi jasné, zrozumiteľné a výstižné odôvodnenie, pričom reflektuje na ťažiskové skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o jeho kasačnej sťažnosti. Rozsah odôvodnenia rozhodnutí krajského súdu a NSS preto nijako nevybočil z mantinelov práva na spravodlivý proces. V prípade sťažovateľa teda nemožno považovať závery rozsudku za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

12. Námietky týkajúce sa porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 charty sú zjavne neopodstatnené. Namietané porušenie hmotných práv sťažovateľa (čl. 3 ods. 4 a čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru, čl. 37 a čl. 41 charty a čl. 13 a 14 dohovoru) je založené výlučne na porušení ústavných práv sťažovateľa procesnej povahy. Zjavná neopodstatnenosť porušenia procesných ústavných práv sťažovateľa preto vedie k záveru o zjavnej neopodstatnenosti aj týchto hmotných ústavných práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu